

(7) Informácie o rizikách, cieľoch a politikách riadenia rizík banky:

Trvalé vykonávanie obchodných činností si vyžaduje aj kontrolované podstupovať riziko s tým spojené. Z tohto aspektu musí byť PSS, a. s., schopná účinne riadiť riziká, ako aj mať k dispozícii primeraný vlastný kapitál na ich krytie.

Systém riadenia rizík v PSS, a. s., je realizovaný v súlade so zákonom o bankách a opatrením Národnej banky Slovenska o rizikách a systéme riadenia rizík. Implementáciou systému riadenia rizík stanovila PSS, a. s., zodpovednosť všetkých vlastníkov rizík za riadenie rizík, vznikajúcich pri výkone bankových činností PSS, a. s.. Účelom systému riadenia rizík je zabezpečiť predchádzanie možným vlastným stratám z podnikateľských rizík ich včasnou identifikáciou, sledovaním, meraním a zmerňovaním jednotlivých rizík. Tento systém slúži ďalej ako základ pre informovanie orgánov spoločnosti (akcionárov a dozornej rady) a NBS o aktuálnej rizikovej situácii PSS, a. s..

Hlavným cieľom riadenia rizík je predchádzať vlastným stratám z rizík a prispieť tým k zabezpečeniu dosiahnutia dlhodobých podnikových cieľov banky, hlavne k zabezpečeniu ziskovosti a konkurencieschopnosti.

Hlavnými skupinami rizík sú:

- kreditné riziko,
- trhové riziko (úrokové riziko bankovej knihy, devízové riziko),
- riziko likvidity,
- operačné riziko,
- ostatné významné riziká

Systém riadenia rizík zahŕňa postup riadenia rizík, stratégiu riadenia rizík, organizáciu riadenia rizík, informačný systém pre riadenie rizík, informačné toky a systém vnútornej kontroly.

Stratégia riadenia rizík obsahuje hlavné ciele a zásady používané pri riadení jednotlivých rizík, predovšetkým ale:

- podrobnejšiu definíciu rizika,
- akceptovateľnú mieru rizika,
- očakávané dôsledky vyplývajúce z vystavenia sa akceptovateľnej miere rizika,
- zásady pre výber metódy identifikácie, merania, sledovania a zmerňovania rizika,
- typy limitov, ktoré PSS, a. s., používa a zásady pre výber a určenie ďalších limitov,
- objem a zásady pre určovanie vnútorného kapitálu vyčleneného na krytie rizika,
- zásady na vykonávanie nových druhov obchodov,
- zásady pre organizáciu riadenia rizík.

Koordináciu celého systému riadenia rizík zabezpečuje odbor podnikového controllingu a controllingu rizík. Odbor podnikového controllingu a controllingu rizík spolu s predstavenstvom, ALCO výborom, odborom bezpečnosti, úsekom vnútorného auditu, riaditeľmi jednotlivých úsekov a vedúcimi samostatných odborov predstavujú nosné piliere systému riadenia rizík v PSS, a. s..

Pri organizácii riadenia rizík PSS, a. s., organizačne a personálne oddeľuje činnosti a zodpovednosti kompetentných útvarov tak, aby bolo v najväčšej možnej miere zamedzené konfliktom záujmov. Striktne sú oddelené činnosti spojené s:

- akvizíciou,
- uzatvorením obchodu,
- vysporiadaním obchodu,
- riadením rizík

pre jednotlivé riziká, a to najmä pre kreditné a trhové riziko. Oddelenie činností súvisiacich s uzatváraním obchodu a činností súvisiacich s riadením rizík pritom oddeľuje až po najvyššiu možnú úroveň.

Systém riadenie rizík je každoročne prehodnocovaný z hľadiska vhodnosti a funkčnosti a je schvaľovaný predstavenstvom.

Pri riadení **kreditného rizika** PSS, a.s., striktne dodržiava organizačné aj personálne oddelenie činností súvisiacich s uzatváraním obchodov, vysporiadaním obchodov a činností súvisiacich s riadením rizík. PSS, a.s., v súčasnosti poskytuje stavebné úvery a medziúvery za jasne stanovených štandardizovaných podmienok. V celom procese systému riadenia kreditného rizika sú jasne a jednoznačne stanovené kompetencie. Schvaľovací proces je v súčasnosti centralizovaný. PSS, a.s., má vypracovanú stratégiu riadenia kreditného rizika, ktorú pravidelne raz ročne aktualizuje. PSS, a.s., považuje kreditné riziko za materiálne a vyčleňuje časť svojho vnútorného kapitálu pre krytie potenciálnych neočakávaných strát z tohto rizika. Pre meranie kreditného rizika PSS, a.s., používa vlastný interný model založený na výpočte pravdepodobnosti vymáhania pohľadávky a výpočte predpokladanej vymožiteľnej čiastky.

Pri riadení **trhového rizika bankovej knihy** používa PSS, a.s., metódu GAP analýzy, pri ktorej meria dopad viacerých scenárov vývoja úrokových mier na hospodárske výsledky banky. V rámci merania tohto rizika PSS, a.s., realizuje aj stresové testovanie aplikovaním štandardných úrokových šokov (2% posun úrokovej krivky). PSS, a.s., považuje trhové riziko bankovej knihy za materiálne a vyčleňuje časť svojho vnútorného kapitálu pre krytie potenciálnych strát z tohto rizika.

V oblasti riadenia **operačného rizika** je cieľom PSS, a.s., splnenie kvalitatívnych požiadaviek na pokročilý prístup k riadeniu operačného rizika (AMA approach). PSS, a.s., identifikuje operačné riziko vo všetkých svojich obchodoch, procesoch a IT systémoch na pravidelnej báze formou rozhovorov s riadiacimi pracovníkmi ako aj prostredníctvom dotazníka pre identifikáciu nových rizík. Pre účely odhadu operačného rizika používa PSS, a.s., metódu samohodnocovania na základe využitia expertných odhadov vlastníkov rizika ako aj výsledkov zberu strát z udalostí operačného rizika a vývoja kľúčových indikátorov rizika. Významné zdroje operačného rizika sú sledované prostredníctvom systému Riziko dotazníkov. Za účelom zmiernovania dopadu udalostí operačného rizika na banku využíva PSS, a.s., poisťovacie nástroje. Zmierňovanie dopadov operačného rizika v prípade veľkých zlyhaní a havárií je zabezpečované prostredníctvom Plánu obnovy podnikateľských aktivít PSS, a.s. (business continuity plan). Prevencia udalostí operačného rizika v oblasti IT systémov je realizovaná v PSS, a.s., prostredníctvom pravidelnej analýzy rizík IT a prostredníctvom uplatňovania bezpečnostnej politiky IT. PSS, a.s., považuje operačné riziko za materiálne a vyčleňuje časť svojho vnútorného kapitálu pre krytie potenciálnych neočakávaných strát z udalostí operačného rizika.

(9) Stav vlastných zdrojov k 30.9.2009 (v tis. EUR):

Základné vlastné zdroje spolu		213 283
1.	Splatené základné imanie	66 500
2.	Fondy zo zisku a ostatné kapitálové fondy	42 090
3.	Ostatné špecifické položky základných vlastných zdrojov	114 994
4.	Ostatné odpočítateľné položky od základných vlastných zdrojov	-10 301
Dodatkové vlastné zdroje		1 152
Doplnkové vlastné zdroje		0
Celkové vlastné zdroje		214 435

(10) Informácie o dodržiavaní požiadaviek pre minimálnu výšku vlastných zdrojov banky a požiadaviek na vnútorný kapitál:

Výška požiadaviek na vlastné zdroje (regulatórna) k 30.9.2009 (v tis. EUR):

Požiadavky na vlastné zdroje pre kreditné riziko (SA)		89 631
1.	Výpočet z dlhodobých expozícií voči inštitúciám	1 737
2.	Výpočet z dlhodobých expozícií voči právnickým osobám podnikateľom	414
3.	Výpočet z expozícií voči retailu	79 769
4.	Výpočet z expozícií zabezpečených nehnuteľnosťami	0
5.	Výpočet z expozícií po termíne splatnosti	2 214
6.	Výpočet z krátkodobých expozícií voči inštitúciám a právnickým osobám podnikateľom	1 192
7.	Výpočet z ostatných položiek	4 305
Požiadavky na vlastné zdroje pre operačné riziko		10 243
Celkové požiadavky na vlastné zdroje		99 874

Celková primeranosť vlastných zdrojov tak k 30.9.2009 dosiahla hodnotu 17,18 %, čím bola dodržaná zákonná požiadavka (min. 8 %).

V súvislosti s implementáciou nových pravidiel regulácie v oblasti vlastných zdrojov a požiadaviek na vlastné zdroje (Basel II) vypracovala PSS, a.s., metodiku pre systém hodnotenia primeranosti vnútorného kapitálu (ICAAP). ICAAP pokrýva v porovnaní s minimálnou regulatórnu kapitálovou požiadavkou (kreditné a operačné riziko) aj ostatné významné riziká vo vzťahu k rizikovému profilu PSS, a.s., ako sú najmä strategické riziko a úrokové riziko bankovej knihy.

Systém hodnotenia primeranosti vnútorného kapitálu zahŕňa

- stratégiu pre riadenie objemu vnútorného kapitálu,
- postup na určovanie primeranej výšky vnútorného kapitálu, zložiek vnútorného kapitálu a priradovanie vnútorného kapitálu k rizikám,
- systém udržiavania vnútorného kapitálu na požadovanej výške.

Limit pre ukazovateľ primeranosti vnútorného kapitálu, stratégiu a plán pre riadenie objemu vnútorného kapitálu a koncepciu systému hodnotenia vnútorného kapitálu schvaľuje dozorná rada PSS, a.s..

(11) Informácie o kreditnom riziku a riziku poklesu hodnoty postúpenej pohľadávky obsahujú

a) PSS, a.s., zatried'uje pohľadávky sa v závislosti od znehodnotenia nasledovne:

- a1) štandardné pohľadávky – pohľadávky bez identifikovaného znehodnotenia,
- a2) pohľadávky so zníženou hodnotou, resp. znehodnotené pohľadávky – pohľadávky s identifikovaným znehodnotením

Udalosť straty (lost event) determinujúca zatriedenie pohľadávky do skupiny pohľadávok so zníženou hodnotou je doba omeškania viac ako 30 dní. Udalosť straty je pravidelne testovaná na významnosť.

Pohľadávky so zníženou hodnotou sa členia do nasledujúcich portfólií pohľadávok, pričom najdôležitejším znakom je doba omeškania so splátkami úveru:

- a2a) omeškanie viac ako 30 dní, ale nie dlhšie ako 90 dní,
- a2b) omeškanie viac ako 90 dní, ale nie dlhšie ako 180 dní,
- a2c) omeškanie viac ako 180 dní, ale nie dlhšie ako 360 dní,
- a2d) omeškanie viac ako 360 dní,

pričom a2b až a2d predstavujú tie pohľadávky, ktoré nazývame zlyhanými.

b) PSS, a.s., tvorí individuálne opravné položky a paušalizované opravné položky.

Individuálne opravné položky tvorí k individuálne významným pohľadávkam z úverov a k individuálne nevýznamným pohľadávkam z úverov, ktoré sú v omeškaní viac ako 90 dní, alebo sú vymáhané.

Paušalizované opravné položky tvorí k individuálne nevýznamným pohľadávkam z úverov s omeškaním dlhšie ako 30 dní, ale nie viac ako 90 dní.

Výška opravnej položky predstavuje rozdiel medzi účtovnou hodnotou a realizovateľnou sumou, ktorá je súčasťou hodnotou očakávaných budúcich peňažných tokov vrátane súm vymožitelných zo záruk a prijatých zabezpečení, diskontovanou na základe pôvodnej úrokovej sadzby úveru pri jeho vzniku

Výpočet individuálnej opravnej položky sa vykonáva ku každej individuálne významnej pohľadávkou z úveru jednotlivo pri zohľadnení očakávaných budúcich peňažných tokov z tejto pohľadávky.

Výpočet individuálnych opravných položiek k individuálne nevýznamným pohľadávkam z úverov, ktoré sú v omeškaní viac ako 90 dní alebo sú vymáhané sa vykonáva ku každej pohľadávkou rovnakým spôsobom, ako pri paušalizovaných opravných položkách k portfóliu pohľadávok avšak na základe individuálnej očakávanej výnosnosti jednotlivej pohľadávky. V prípade vymáhaných pohľadávok určených na odpis predstavuje výška opravnej položky 100% výšky pohľadávky zníženej o nasporenú sumu.

- c) **Koncentrácia kreditného rizika** vzniká z dôvodu existencie úverových pohľadávok s podobnými ekonomickými charakteristikami, ktoré ovplyvňujú schopnosť dlžníka plniť svoje záväzky. PSS, a.s., považuje za významnú angažovanosť pohľadávku voči dlžníkom alebo ekonomicky prepojenej skupine dlžníkov, ktorá presahuje 10% vlastných zdrojov Banky.

V zmysle zákona č. 310/1992 Zb. o stavebnom sporení v znení neskorších predpisov môže PSS, a.s., poskytovať stavebné úvery len stavebným sporiteľom, ktorým môže byť:

- fyzická osoba s trvalým pobytom na území SR,
- právnická osoba so sídlom na území SR alebo fyzická osoba - podnikateľ s trvalým pobytom na území SR.

Z uvedeného jasne vyplýva, že PSS, a.s., vykonáva svoju činnosť výlučne na území SR. Jej činnosť sa zameriava na prijímanie vkladov od stavebných sporiteľov, poskytovanie úverov stavebným sporiteľom a poskytovanie poradenských služieb súvisiacich so stavebným sporením. Výkon ostatných bankových činností je zastúpený len v minimálnom rozsahu. Tým je eliminované riziko koncentrácie kreditného rizika podľa krajiny a odvetvia. Riziko koncentrácie kreditného rizika podľa dlžníkov je minimalizované stanovenými limitmi.

K 31.3.2009 nemá PSS, a.s., významnú koncentráciu kreditného rizika voči žiadnemu individuálnemu dlžníkovi, ani voči ekonomicky prepojenej skupine dlžníkov.

- d) **rozdelenie súhrnej výšky expozícií pri kreditnom riziku podľa zostatkovej splatnosti v členení podľa významných tried expozícií:**

Ukazovateľ	splatnosť do 7 dní vrátane	splatnosť od 7 dní do 1 mes. vrátane	splatnosť od 1 do 3 mes. vrátane	splatnosť od 3 do 6 mes. vrátane	splatnosť od 6 do 9 mes. vrátane	splatnosť od 9 do 12 mes. vrátane	splatnosť od 12 do 24 mes. vrátane	splatnosť od 24 do 60 mes. vrátane	splatnosť viac ako 60 mesiacov	nešpecifikované položky	Celkom
SÚČET SÚVAHOVÝCH ÚČTOV AKTÍV	31 493	43 002	56 029	94 280	50 207	78 338	182 602	601 649	658 464	137 971	1 934 035
pokladničné hodnoty	10										10
účty centrálnych bánk a šekové poštové účty		95									95
účty ostatných bánk	30 441	27 046	17 011								74 498
účty klientov	1 042	15 861	38 956	58 555	50 207	51 290	182 602	526 431	658 464	74 722	1 658 130
prijmy budúcich období											0
štátne pokladničné poukážky											0
štátne dlhopisy				25 528		27 048		75 218			127 794
pokladničné poukážky a dlhopisy centrálnych bánk											0
ostatné dlhové cenné papiere											0
ostatné CP na predaj a CP v reálnej hodnote proti zisku a strate										149	149
cenné papiere so zriadeným záložným právom (z r.7 až 11 a r.13)											0
ostatné finančné investície										3 383	3 383
hmotný a nehmotný investičný majetok										41 827	41 827
ostatné aktíva			62	10 197						17 890	28 149

- e) **Rizikom poklesu hodnoty postúpenej pohľadávky** rozumie PSS, a.s., riziko vyplývajúce pre banku ako postupníka zo zachovania právneho postavenia dlžníka po postúpení pohľadávky alebo z jej nedostatočnej informovanosti o postúpenej pohľadávke. PSS, a.s., nie je ohrozená daným rizikom, nakoľko v súčasnosti neodkupuje pohľadávky.

(12) Súhrnnú výšku expozícií v členení podľa stupňa kreditnej kvality k 30.9.2009 (v tis. EUR):

	Hrubá hodnota expoziície	Čistá hodnota expoziície
Spolu	2 053 434	2 000 276
1. Expozícia s rizikovou váhou 0 %	435 854	435 854
2. Expozícia s rizikovou váhou 10 %	0	0
3. Expozícia s rizikovou váhou 20 %	74 498	74 498
4. Expozícia s rizikovou váhou 35 %	0	0
5. Expozícia s rizikovou váhou 50 %	43 420	43 418
6. Expozícia s rizikovou váhou 75 %	1 366 990	1 362 394
7. Expozícia s rizikovou váhou 100 %	126 307	78 579
8. Expozícia s rizikovou váhou 150 %	6 365	5 533
9. Expozícia s rizikovou váhou 200 %	0	0
10. Expozícia s ostatnými rizikovými váhami	0	0

(17) Informácie o operačnom riziku:

Výška požiadavky na vlastné zdroje pre operačné riziko je vypočítaná štandardizovaným prístupom. PSS, a.s., rozlišuje dve obchodné línie a to retailové bankovníctvo a komerčné bankovníctvo.

(20) Informácie o postupoch zmierňovania kreditného rizika:

- a) Finančný majetok a záväzky sa **vzájomne započítavajú** a ich čistá hodnota je vykázaná v súvahe vtedy, ak existuje právne vymožitelný nárok na vzájomný zápočet vykázaných hodnôt a zároveň existuje úmysel vysporiadať transakcie na základe ich čistého rozdielu.

Vzájomné započítanie pohľadávok a záväzkov využíva PSS, a.s., **v ojedinelých prípadoch** pri záväzkoch a pohľadávkach z obchodného styku (dodávateľsko-odberateľské vzťahy), najmä vtedy, keď dodávateľ vystaví dobropis (t.j. zníženie fakturovanej ceny) k plneniu, ktoré realizoval v minulosti a ak voči tomtu istému dodávateľovi eviduje PSS, a.s., splatný záväzok uhradiť inú faktúru. Ide o nevýznamné čiastky.

- b) Úvery sú zabezpečované nasledovnými formami zabezpečenia:

- banková záruka,
- ručiteľ/solidárne ručenie,
- záložné právo na nehnuteľnosť, v ktorej dlžník býva, alebo bude bývať,
- záložné právo na ostatné nehnuteľnosti,
- vinkulovaný vklad v inej banke,
- nasporená suma na prislúchajúcom účte sporenia